

2024-10-30

Uppföljning för 2024 av Bankföreningens klimatafärdplan

Bankföreningen tog fram en klimatafärdplan 2021. Ett åtagande i klimatafärdplanen är att följa upp och summera nyckeltal om klimatarbetet. Här presenteras uppföljningen för 2024.

I likhet med föregående år summerar Bankföreningen vissa nyckeltal om klimatrisker som banker redovisar i sina rapporter med upplysningar om riskexponeringar, så kallade Pelare 3-rapporter.¹ Rapporteringen är inte avgränsad till bankernas svenska verksamhet, utan gäller hela koncernerna, och täcker bankernas utlåning till såväl svenska som utländska kunder.

Den information som offentliggörs omfattar bland annat följande:

- (i) Bankernas exponering mot omställningsrisker i olika sektorer
- (ii) Energieffektiviteten för bankernas fastighetssäkerheter
- (iii) Exponeringarna mot de 20 mest utsläppande företagen globalt
- (iv) Exponeringarna mot fysiska risker

Vidare har Bankföreningen ett åtagande enligt klimatafärdplanen att publicera utsläppsdata enligt de centrala utsläppsområdena (scope 1-3)² i enlighet med växthusgasprotokollet (Greenhouse Gas Protocol) på aggregerad nivå för medlemskretsen. Bankerna har under 2024 för första gången rapporterat finansierade utsläpp av växthusgaser (scope 1-3) i sina Pelare 3-rapporter. Årets uppföljning innehåller därför följande nya avsnitt:

- (v) Bankernas finansierade utsläpp scope 1-3

Bankföreningen har aggregerat bankernas rapporterade uppgifter i följande diagram.³

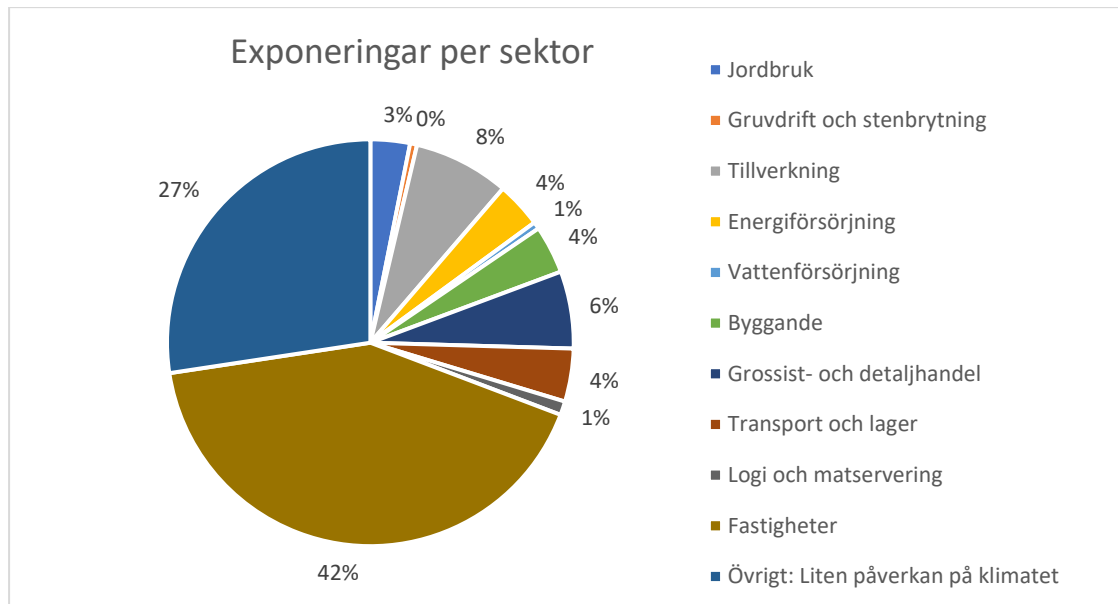
(i) På sektornivå är exponeringen mot fastighetssektorn störst

Vissa sektorer har definierats som sektorer som har stor påverkan på klimatet. De svenska bankernas företagsexponeringar mot sektorer som har stor verkan på klimatet utgör 73 procent, medan resterande 27 procent är mot sektorer med liten påverkan. Bland sektorer med stor påverkan utgör fastighetssektorn den enskilt största och uppgår till 42 procent.

¹ Det följer av EU:s tillsynsförordning att större banker ska publicera rapporter med upplysningar om riskexponeringar, så kallade Pelare 3-rapporter. Rapporter ska även innehålla information om ESG-risker (artikel 449a). EU-kommissionen har beslutat om detaljkrav (se genomförandeförordningen (EU) 2022/2453) som trädde i kraft den 8 januari 2023.

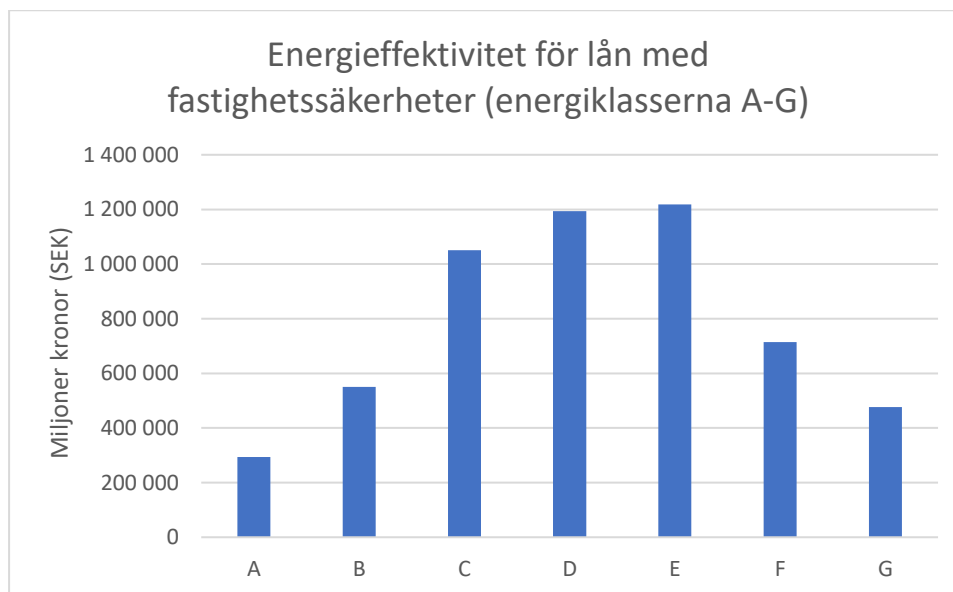
² Scope 1 är direkta utsläpp som sker i den egna verksamheten, scope 2 är indirekta utsläpp från bland annat inköpt elektricitet och värme, scope 3 är övriga indirekta utsläpp från bland annat inköpta material, produktanvändning etcetera som organisationen inte äger eller kontrollerar.

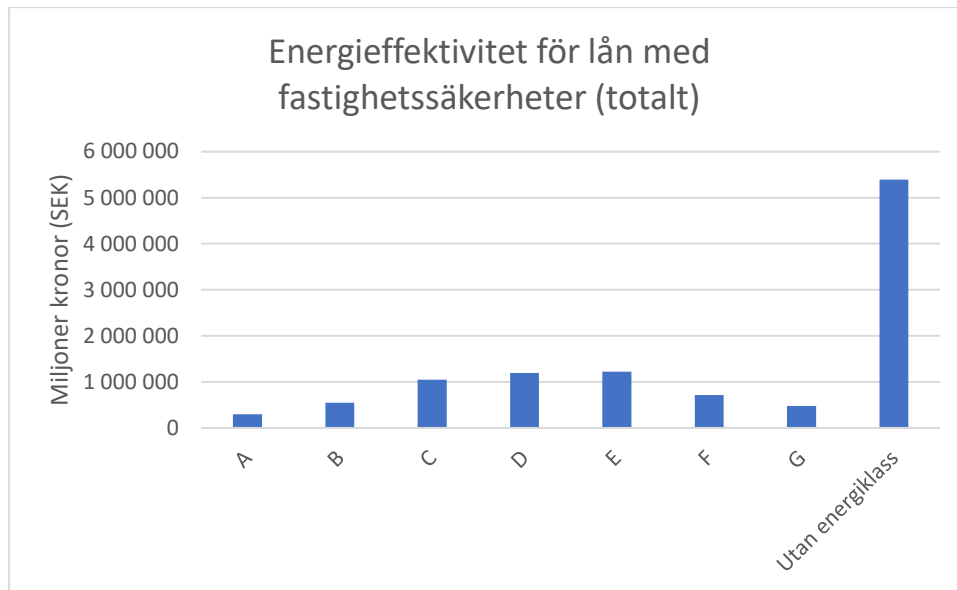
³ De banker som har rapporterat är Handelsbanken, Nordea, Swedbank, SEB, Länsförsäkringar Bank, SBAB, Danske Bank och DNB. Rapporterna avser information per 2024-06-30.

(ii) **Energieffektiviteten för bankernas fastighetssäkerheter är svår att fånga på grund av bristande tillgång till data**

Merparten av de fastigheter som ställts som säkerhet till bankerna har energiklasserna C till E. Ungefär hälften (49,5 procent) av bankbranschens utlåning är till fastigheter med byggnader som saknar en giltig energideklaration. EU-ländernas system för energiklasser är inte harmoniserat utan bestäms på nationell nivå, vilket innebär att svenska byggnaders energiklasser inte kan jämföras med andra EU-länders.

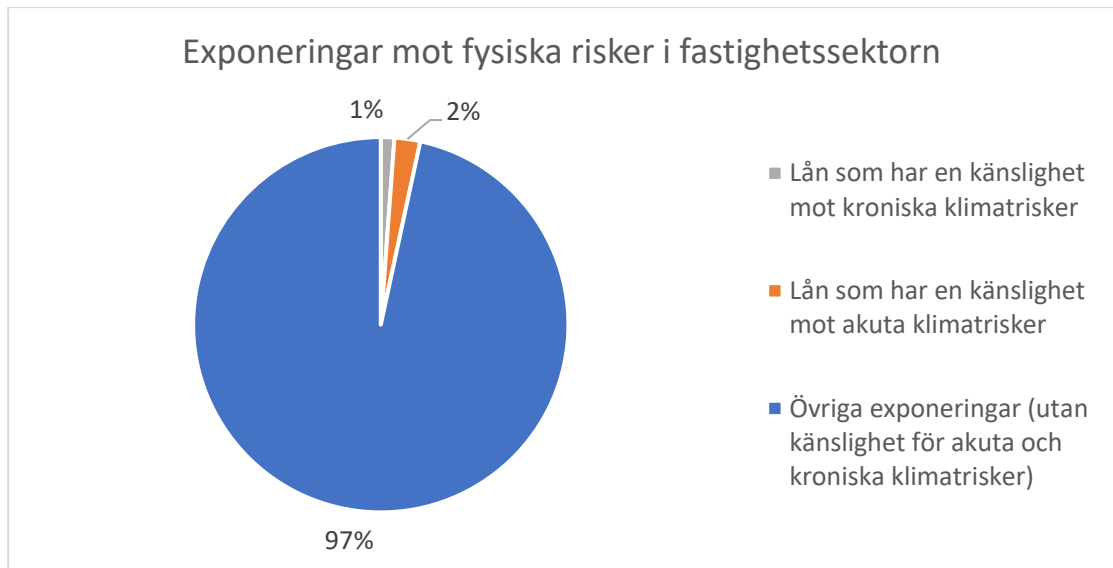
(iii) Bankernas har mindre exponeringar mot de 20 mest utsläppande företagen i världen

En annan indikator på omställningsrisk är bankernas exponeringar mot de företag som släpper ut mest i världen. Bankbranschen i Sverige har exponeringar mot ett fåtal av de 20 mest utsläppande företagen i världen. Exponeringarna uppgår sammantaget till cirka 1 100 miljoner kronor och motsvarar 0,014 procent av det totala redovisade bruttovärdet (gross carrying amount). Det är en betydande ökning från 13,5 miljoner kronor i december 2022, vilket till stor del beror på att sedan tidigare avtalade kreditlinor har utnyttjats i en högre utsträckning.

(iv) Bankerna har vissa exponeringar mot fysiska risker

Bankerna rapporterar sina exponeringar mot fysiska risker i olika sektorer uppdelat i akuta risker och kroniska risker. Till akuta risker räknas väderfenomenrelaterade risker som översvämningar, skogsbränder, värmeböljor, extrem kyla, skyfall, jordskred och orkaner. Till kroniska risker räknas långsiktiga klimatförändringar som försämrad jordmån, vattenbrist, höjda havsnivåer, förlust av biologisk mångfald och kusterosion.

Den svenska bankbranschen har störst exponeringar mot fysiska risker i fastighetssektorn. Exponeringarna mot akuta klimatrisker är något större än de kroniska klimatriskerna, se diagrammet nedan som enbart omfattar fastigheter (bostäder och kommersiella fastigheter).

(v) Bankernas finansierade utsläpp bör tolkas med försiktighet

1. Vad är finansierade utsläpp?

Bankers direkta utsläpp av växthusgaser är små jämfört med flertalet andra sektorer. Men genom sin utlånings- och investeringsverksamhet kan banker finansiera andra aktörers tillgångar och verksamhet och därigenom indirekt även deras utsläpp. Det kallas för finansierade utsläpp.

Beräkning av finansierade utsläpp är en metod för banker att identifiera och hantera klimatrelaterade omställningsrisker i sina utlånings- och investeringsportföljer.

Beräkningarna gör också att varje bank kan mäta sin resa mot de utsläppsmål som har satts upp.

Enligt EU:s bankreglering ska banker som träffas av transparenskraven i Pelare 3-regleringen offentliggöra sina finansierade utsläpp som är förknippade med bankens exponering mot icke-finansiella företag och berör olika typer av lån samt värdepapper i form av aktier och obligationer. Kravet gäller första gången per den 30 juni 2024 och ska uppfyllas efter bästa förmåga ("best effort").⁴

Bankföreningen har i enlighet med sitt åtagande i klimatfärdplanen gjort en aggregering av de åtta rapporterade bankernas finansierade utsläpp. Siffrorna är inte avgränsade till bankernas svenska verksamhet, utan gäller hela koncernerna, och täcker bankernas utlåning till såväl svenska som utländska kunder och deras värdekedjor. Därmed omfattar siffrorna mer än de finansierade utsläppen i Sverige och alltså även utsläpp som är förknippade med företagskundernas verksamhet i de nordiska länderna och globalt.

⁴ Det följer av EU:s tillsynsförordning att större banker ska publicera rapporter med upplysningar om riskexponeringar, så kallade Pelare 3-rapporter. Rapporterna ska även innehålla information om ESG-risker (artikel 449a). Rapporteringskraven finns i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/2453.

2. Otillräckliga data och risk för dubbelräkning

Det råder stor osäkerhet kring utsläppssiffror generellt eftersom utsläppsdata från företagen i nuläget är otillräckliga, inte minst avseende scope 3, det vill säga utsläpp som är förknippade med bankkundernas värdekedjor såsom deras kunder, leverantörer och affärspartners. Bankernas metodik för att beräkna de finansierade utsläppen varierar till viss del. Bankerna har i brist på tillförlitliga utsläppsdata från kunderna beräknat finansierade utsläpp delvis med hjälp av globala standarder från Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF).⁵ PCAF tillhandahåller uppskattningar eller proxydata på region- och industrinivå.⁶ För att visa vilken kvalitet som data uppfyller ska banken enligt PCAF rapportera ett "score" mellan 1 och 5, där 5 är låg datakvalitet och stor osäkerhet och 1 är hög datakvalitet. Syftet är att synliggöra den datakvalitet som beräkningarna grundar sig på. Uppgifter om datakvalitet kan finnas tillgängliga i respektive banks rapportering.

Data från företagen kommer att bli mer tillgänglig över tid och därmed troligen ersätta de uppskattningar som används i nuläget. Detta då lagstiftningen för hållbarhetsrapportering kommer att ställa krav på att företag i EU och internationellt rapporterar utsläpp av växthusgaser. Det talar för att datakvaliteten kommer att bli bättre på sikt. Bättre och mer heltäckande data kan få till följd att bankernas redovisade finansierade utsläpp ändras utan att det egentligen betyder att de faktiska utsläppen ändras framöver.

Något annat är att själva aggregeringen av utsläppssiffror för scope 3, det vill säga utsläppen som är förknippade med bankkundernas värdekedjor, inte nödvändigtvis avspeglar verkliga utsläpp på ett rättvisande sätt. Det finns nämligen risk för att samma utsläpp rapporteras och räknas flera gånger i olika aktörers värdekedjor, vilket gör att de aggregerade siffrorna kan överstiga de verkliga utsläppen.

Sammantaget bör man alltså vara försiktig när man tolkar siffrorna de närmaste åren. Särskilt när det gäller aggregerade siffror är det svårt att dra meningsfulla slutsatser. Bankföreningen publicerar trots det de aggregerade finansierade utsläppen enligt åtagandet i klimatfärdplanen. Bankföreningen kan senare komma att utvärdera och ta ställning till informationsvärdet av sådana uppgifter.

3. Hur ser de aggregerade finansierade utsläppen ut?

Enligt Pelare 3-rapporteringen uppgick de åtta bankernas sammanlagda finansierade utsläpp (scope 1-3) till 98 222 000 ton koldioxidekvivalenter vid utgången av juni 2024.⁷ Satt i relation till de åtta bankernas totala redovisade bruttovärde (gross carrying amount) för utlåningen till icke-finansiella företag, uppgår de finansierade utsläppen till 12,9 ton

⁵ Se *Financed Emissions, The global GHG accounting and reporting standard, Part A, PCAF (2022)*

⁶ Vissa avvikelser från PCAF kan förekomma, exempelvis för beräkningar av utsläpp från bostadsrätter och bostadsrättsföreningar, som inte täcks in av PCAF. På det området har en metod tagits fram genom Bankföreningen.

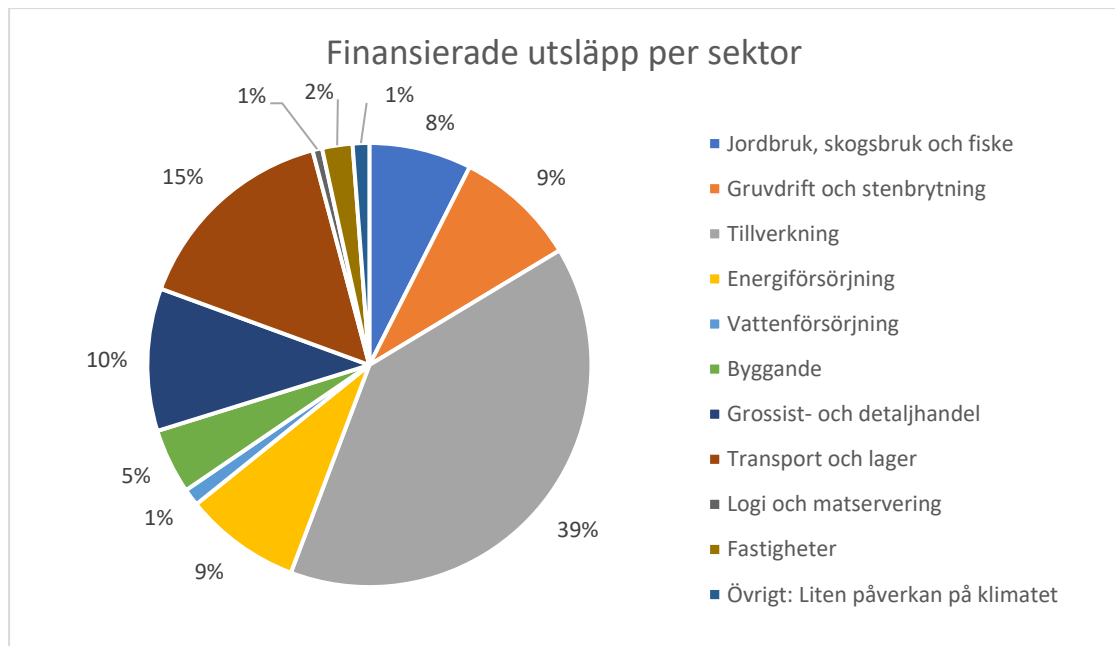
⁷ Olika växthusgaser har olika förmåga att bidra till växthuseffekten och global uppvärmning. När man uttrycker utsläppen av en viss växthusgas i koldioxidekvivalenter anger man hur mycket koldioxid som skulle behöva släppas ut för att ge samma påverkan på klimatet.

koldioxidekvivalenter per utlånad miljon SEK. Med hänsyn till bristerna i data och risken för dubbelräkning bör även den siffran tolkas med försiktighet.

Andelen redovisad företagsspecifik rapportering (det vill säga den andel av rapportering som hämtats direkt från företagen) varierar stort mellan bankerna, mellan 0 procent och 88 procent.

Nedanstående diagram ger en bild av de finansierade utsläppen per sektor.

Det kan noteras att **tillverkningssektorn** på sektornivå står för de största finansierade utsläppen, 38 395 000 ton koldioxidekvivalenter. Det motsvarar 39 procent av bankernas sammanlagda finansierade utsläpp. **Transport och lager** är den sektor som genererar näst mest finansierade utsläpp, 14 912 000 ton. Det motsvarar 15 procent av bankernas sammanlagda finansierade utsläpp. Bankerna finansierar utsläpp från **grossist- och detaljhandel** motsvarande 10 117 000 ton, vilket är 10 procent av bankernas sammanlagda finansierade utsläpp och står för de tredje största utsläppen. Specifikt för undersektorn **olja och gas** finansierar bankerna utsläpp motsvarande 6 358 000 ton, vilket utgör 6 procent av bankernas sammanlagda finansierade utsläpp. De finansierade utsläppen för **fastighetssektorn** uppgår till 2 103 000 ton, vilket är 2 procent av de sammanlagda finansierade utsläppen. Bankernas exponering mot fastighetssektorn uppgår till cirka 42 procent, se avsnitt (i). Utsläppen är alltså relativt små i förhållande till den stora utlåningen.

Av de sammanlagda finansierade utsläppen (scope 1-3) uppgår kundernas scope 1-2 till 36 789 000 ton koldioxidekvivalenter. De finansierade utsläppen i scope 3 uppgick till 61 433 000 ton koldioxidekvivalenter och motsvarar därmed cirka 60 procent av totalsiffran. Kundernas scope 3, dvs. utsläpp som är förknippade med bankkundernas värdekedjor, är generellt svårare att få grepp om och risken för dubbelräkning är högre. I vissa fall har banker avstått från att inkludera delar av utsläppen med hänvisning till bristande datakvalitet.

De åtta bankernas aggregerade finansierade utsläpp, ton koldioxidekvivalenter	
Scope 1-2	36 789 000
Scope 3	61 433 000

Att tänka på:

- Siffrorna speglar utsläpp som är förknippade med företagskundernas verksamhet inom en rad olika sektorer i näringslivet.
- Siffrorna fångar utsläpp i Sverige, Norden och globalt.
- Siffrorna är osäkra och till stor del baserade på schabloner - utsläpp kan vara utelämnade eller ha medräknats flera gånger.